

KALENDÁRIUM VČELÁRA

VČELÁR VO FEBRUÁRI

Február na včelnici môže priniesť rôznorodé počasie / iStock

Vo februári býva situácia vo včelstvách veľmi rozdielna a závisí často od počasia. Obvykle je zima pomaly na ústupe, ale sú roky kedy ešte aj v tomto mesiaci môžeme evidovať silné mrazy, veľa snehu a len nepatrné oteplenie.

Dlhé zimné obdobie nie je pre včelstvá škodlivé, ak sú kvalitne zazimované, majú dobrý zdravotný stav a potrebný pokoj. Keď má zima normálny priebeh, môžeme v teplejších častiach Slovenska pozorovať prvé poriadne prelety. V úloch sa postupne zvyšuje aktívita včiel.

Všeobecne sa dá povedať, že je to vzostupné obdobie v ročnom cykle života včelstiev, kedy matka položí prvé vajíčka, z ktorých včely začnú chovať plod. K tomu treba, aby sa zvýšila teplota v stredechu-

máča z približne 25 °C, ktorá stačila v období zimného pokoja, na 34 °C, čo je nevyhnutné pre vývin plodu. Intenzívnejšie plodovanie matky kladie väčšie nároky na organizmus krímičiek, pre ktoré je nevyhnutnosťou odbremeníť trávaci trakt a obsah výkalového vaku.

Okrem toho nastáva zmena vo výžive robotníc a tiež aj včeli matky. V zime je matka pohľavne nečinná. Len čo zima pominie, začnú včely matke podávať výlučok svojich hltanových žliaz – kŕmnu kašičku. Následkom tejto zmeny vo výžive sa obnoví činnosť vaječníkov matky a začne klášť prvé vajíčka. Postupne sa zväčšuje rozloha plodu. Závisí to od viacerých činiteľov, od početnosti včelstva, od množstva a kvality zásob a od veku matky. Mladé matky začínajú intenzívnejšie klášť ako tie staršie.

ZVUK VČELSTVA NÁM NAPOVIE

V tomto období včelár často zistí osirelosť včelstva. Príznakmi sú bzučanie včelstva a tiež bezradné pobehovanie včiel na letáci. Tu je treba v čo najkratšom čase urobiť opatrenia. A to buď spojiť s prezimovaným odložencom alebo, ak nedisponujeme záložným včelstvom, tak v nevyhnutnom prípade spojíme osirelé včelstvo s iným včelstvom, najlepšie susedným.

Niekedy sa stane, že niektoré včelstvo už nemá takmer žiadne zásoby a to následkom toho, že včelár na jeseň dané včelstvo málo dokrímil, alebo včelstvo bolo v jeseni rabované. Včely vydávajú len veľmi tichý šelest, ktorý nezosilnie ani pri zaklopaní na stenu úla. Pri prelete takéto včelstvo veľmi slabo lieta. Je po-

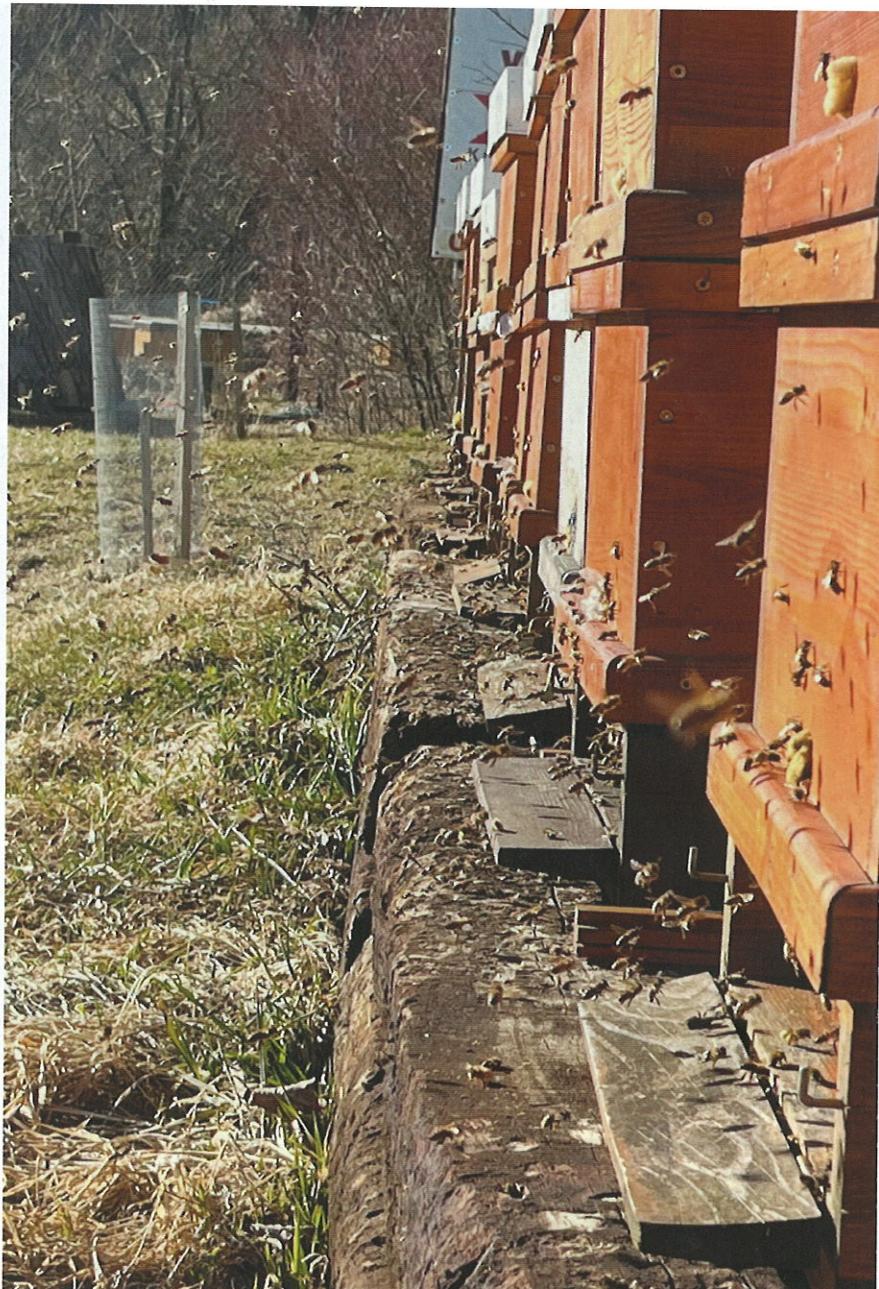
trebné mu podať pomocnú ruku a to položením placky cukromedového cesta priamo na rámkы, na chumáč včiel, poprípade počas preletu ak disponujeme rezervnými zásobnými plástami, tie vložiť do priameho kontaktu vedľa chumáča.

PRELET VČELSTIEV BY NEMAL UNIKNÚŤ POZORNOSTI VČELÁRA

Blížiaci sa prelet signalizuje zvýšená aktivita včiel v podmete a v blízkosti letáčového otvoru. Len čo vonkajšia teplota vystúpi na 8 až 10 °C, nastáva prvý jarný očisťovací prelet – vyprázdrovanie výkalových vakov včiel. Pozorujeme tiež vynášanie mŕtvoliek, zvyškov po zimovaní. Žiadalo by sa, aby bol každý včelár počas preletu na včelnici, najmä preto, aby mohol kontrolovať prelievanie každého včelstva osobitne a podľa svojich vlastných postrechov si urobil záznamy, poznačil si zistené klady a nedostatky. V prvom rade je potrebné sa zamerať najmä na tie včelstvá, ktoré boli pri odpočúvaní označené ako „podozrivé“. Taktiež si musíme pozornejšie všímať včelstvá so starými matkami a slabšie včelstvá. Podľa správania sa včiel na letáči a počas preletu, možno posúdiť priebeh zimovania, stav a schopnosti ďalšieho rastu včelstiev. Niekoľko včelstva pri prvom jarnom prelete nadmerne kalí na letáči a z úľa cítia zápach. Takéto včelstvo je postihnuté silnou nozematózou.

Tesne pred preletom by bolo potrebné upraviť priestor pred úľmi. Pokiaľ je ešte pôda pokrytá snehom, treba ho spred úľov odstrániť. Ak sú v okolí včelnice kaluže vody je dobré ich zasypať popolom, pieskom, pilinami či hlinou. V rámci dobrých susedských vzťahov upozorníme susedov, aby v tieto teplejšie dni nevešali vonku prádlo, pretože hrozí nebezpečenstvo jeho znečistenia výkalmi včiel. Pred začatím preletu je vhodné zväčšiť letáčové otvory, aby do úľov mohol rýchlejšie prúdiť čerstvý zohriaty vzduch, a aby sa včelstvá na letáchoch netlačili, ale mohli húfne vyletovať von.

Ked' sa hromadný prelet končí, v odôvodnených prípadoch vykonáme vo včelstvách zbežnú kontrolu. NO POZOR! Nerobíme ich vo všet-

Prvý jarný hromadný prelet / J. Vasiľ

ELEKTRICKÁ VRTAČKA RÁMIKOV

NOVÝ VYLEPŠENÝ MODEL

- ✓ výkonný vrtací stroj s nastaviteľnou polohou vrtacích hláv
- ✓ podstava na protišmykových nohách
- ✓ nový rozšírený lineárny stolík pre maximálny komfort a vysokú presnosť vŕtania
- ✓ možnosť vŕtať hornú/spodnú latku ako aj bočné latky
- ✓ vhodná pre všetky rámkové miery (stolík sa nastavuje v zvislej osi)
- ✓ vŕta rámkы v zloženom aj rozloženom stave
- ✓ možnosť umiestniť 3,4,5 alebo aj 6 hláv
- ✓ upínanie vrtáka od 1,5 - 2,0 mm
- ✓ napájanie 12-24 V DC (nožnosť zakúpiť zdroj u nás)
- ✓ maximálny výkon vŕtania do 450 rámkov za hodinu

tel.: 0918 239 665 | www.vcelstroj.sk | info@vcelstroj.sk |

Odhadzovanie snehu pod ohradníkom na včelnici vo Veľkej Fatre, aby elektrina neprebižala zo spodných vodičov / J. Vasil'

kých včelstvách, ale len v podozrivých.

Počas prehliadky nerozoberáme celé včelstvo detailne, zameiriame sa len na to, čo bolo pri prelete podozrivé. Najčastejšie nedostatky bývajú: hlad, strata matky, choroba, myš v úli, nedostatočné vetranie, nadmerná vlhkosť, poprípade úhyn celého včelstva. Hlad a stratu matky som spomíнал v prvej časti článku.

NÁPRAVNÉ OPATRENIA

Úle s malým letáčovým otvorom a vlhké úle po dôkladnom vyvetraní, vysušení a výmene vlhkých utepliviek znova upravíme tak, aby sme predišli opakovaniu chyby. Uhynuté včelstvo vymetieme, plasty vytavíme a úľ vydenzifikujeme. Z mŕtvyh včiel pošleme zvorku na vyšetrenie, aby sme mali vedomosť o príčine úhybu.

Po prelete skontrolujeme

letáče a uteplenie aj na ostatných včelstvach na včelnici. Úle upravíme tak, aby včelstvá mali čo najlepšie podmienky pre ďalší rast, a aby mohli s minimálnym zaťažením kompenzovať výkyvy teplôt a či nepriazne februárového počasia.

Prvoradou povinnosťou včelára je dbať o dobrý zdravotný stav včelstiev. Z tohto dôvodu je potrebné zdôrazniť zvýšenú pozornosť voči hygiene a dezinfekcii znečistených stien úľov, striešok, či okolia včelnice. Znečistené plochy výkalmi oškrabeme a je možné ich očistiť napríklad roztokom sódy.

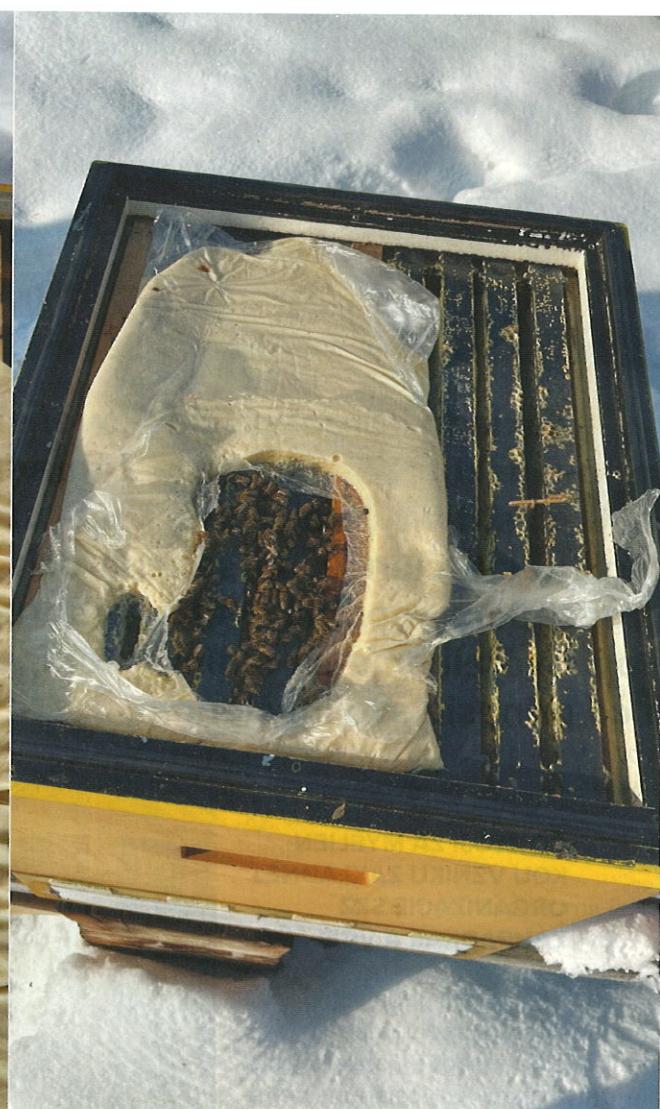
Mne sa osvedčil aj prípravok Bee Safe s účinnou látkou jód. V okolí úľov dezinfikujeme pôdu nehaseným vápnom alebo iným účinným prostriedkom. Pokiaľ máme umiestnené na včelnici, alebo v jej blízkosti, napájadlo ako umelý zdroj vody pre včely, musí byť hygienicky

nezávadné, kryté a stále zásobené vodou, aby sa včely hned' z jari neorientovali na iné nehygienické zdroje vody.

POVINNOSTI KOČOVNÍKOV

Vo februári nesmieme zabudnúť nahlásiť predbežný plán kočovania na webovom portáli Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ) a zaslať ho elektronicky na príslušnú Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu (RVPS) pre účely schválenia. S kočovaním v tejto sezóne úzko súvisí aj ďalšia povinnosť, na ktorú nesmieme zabudnúť. A to zozbierať, presušiť a odovzdať zmesnú vzorku z maximálne 25 úľov pre jedno vyšetrenie na prítomnosť moru včelieho plodu na RVPS.

Ing. Ján Vasil'
Včelia farma Pčola

Pomoc včelstvu, ktoré má menej zásob. Kŕmenie cukrovomedovým cestom položeným na vrchné latky rámikov. / J. Vasil'í

ELEKTRICKÝ FÚRIK

SKVELÝ POMOCNÍK DO KAŽDEJ ZÁHRADY

VÝKON MOTORA: OD 500W DO 1500W

ANTIKOROVÁ KONŠTRUKCIA

NEZNIČITEL'NÁ PLASTOVÁ NÁDOBA

NADSTAVBA PRE VČELÁROV

 Smartwiel

Výroba v Považskej Bystrici | www.akufurik.sk | 0918 413 398

